

НАСМЕШИТЕ СЕ МОЛИМ!

У овом броју:

- > Календар код старог добротинитеља
- > Штампана реч
- > Сећање на Војводу Степу
- > Ципеле на Морави
- > Ја имам само један живот...
- > Опет март
- > Живка
- > Мозак старијег човека

ПРОЛЕЋЕ У ДВОРИШТУ

УСКРО

НОВИ СУВЕНИР ЧАЧКА
ПОДМЕТАЧ МАПА ЧАЧКА

Поштовани читаоци а надам се
ускоро и џуџници,

Стило пролеће, а и време је да
мислимо на лепо. Добро уживаћемо
поред Мораве, лепо је поилочано све
поред бране, чак и фонџана има по-
ред саме реке, што ли...

Морам да похвалим сјорџске шере-
не, све под конач.

Чекам само да се брана сјустити и
да буду услови за куџање у чистјој
Морави.

Мојло би они велики набављени
балони за случај појлаве да се по-
сјаве исјод Борчеве хале. Тако би
се појдџао низак ниво реке када је
брана сјушџена. Сјџуран сам да
би џако Морава имала куџаче и у
доњем шоку од бране. Јесџе да ће да
буде пољџко али џаман за ове из
Ивањџце, Лучана што покуџоваше
силне сјџанове по ЧАЧКУ А НИКО НЕ
ЗНА ДА ПЛИВА.

Чачански базени су моја радосџи и
једва чекам..

Насмешиџе се молим и пољџрајџе
да поџуџеџе, али и да се враџиџе јер
ЧАЧАК ВАС ЧЕКА.

Слободан Чворовић

Календар код старог добротинтеља

Српски народни календар
све ове године путује
светом са текстовима али и са
рекламним порукама својих
добротинтеља, Овога пута
опет је био у Атомској Бањи
Горња Трџча

Штампана реч

Манифџтација Штампана реч и
Мистоимена изложба чачанског
издаваџтва која се у организацији
Градске библиотеке одржава 22. пут
свџано је отворена у среду, 7. апри-
ла 2021. у Великој сали Библиотеке.

Издавач — Агенџија Чворак из-
ложила је бројеџе Чворак вести које
су изашле током 2020. године, књџгу
„Људи на ивици постојања“ Драгице
Стефановић и „Српски народни ка-
лендар за 2020. годину“.

После кинеске
вакџине...

Сећање на Војводу Степу

Војвода Степа Степановић рођен је 11. марта 1856. у селу Кумодраж код Београда. За официрски позив определио се после петог разреда гимназије. У ратове од 1912. до године улази са чином генерала. За успех у операцији своје армије на Церу 1914. године добија титулу војводе.

Војвода Степа Степановић се повукао из активне службе у јесен 1919. године. Предао је команду и отпутовао за Чачак. Последње године посветио

је својој породици, сатима седео под хладњаком, испод кога су били његов сто и столица са Солунског фронта, уживао у воћу и цвећу које је гајио у својој башти и шетао поред Мораве.

Савез потомака ратника Србије који наставља традицију обележавања ослободилачких ратова од 1912. до 1919. године, сваке године, већ читаву деценију, организује Дане Војводе Степе.

Дани се одржавају у спомен рођендана великог српског војводе из Првог светског рата Степе Степановића. Удружење потомака ратника Чачак у недељу 14. марта 2021. год. у 12 часова положило је цвеће код споменика Војводи у центру града.

– Србија је у Првом светском рату остала без сваког другог мушкарца. Према званичним подацима, живот је изгубило 1.247.335 становника, или око 27 одсто укупног броја, што до тада није забележено у историји ратовања – рекао је поред споменика председник Удружења Слободан Чворовић.

Уметничка галерија „Надежда Петровић“ из Чачка добила је Специјално признање за допринос култури које је доделио часопис „Борба“ поводом обележавања 99 година постојања овог часописа, односно 99 година од првог издања дневних новина „Борба“ 1922. године.

Градска библиотека у Чачку је 10. марта обележила 173 рођендан. Током свог рада и развоја мењала је називе и израсла у једну од најсавременијих и највећих јавних библиотека у Србији. Од 1998. установа носи име завичајног песника Владислава Петковића Диса, рођеног 10. марта 1880. у Заблаћу код Чачка, а трагично страдао 1917. у Великом рату.

Ципеле на Морави

Недељом идем пешачким мостом на кеј да тамо купим Политику, а онда седим на левој обали Мораве. Тако сам и данас кренуо, а на бедему стао... стао и чекао да ме љутња бар мало прође.

У крошњи дрвета код скејтпарка видео сам окачене патике. Више од педесет пари.

И онда сам се сетио ципела са Дунавског кеја.

„Ципеле са дунавског кеја“, у Будимпешти

„Ципеле са дунавског кеја“, у Будимпешти је назив скулптуре споменик мађарским Јеврејима који су у зиму, 1944. и 1945. године, стрељани на обали реке, али су претходно морали да се изују.

Жртве су ређали дуж обале, како би након стрељања сами пали у воду, а крвницима су остајале ципеле, које су у то време биле вредна роба.

Отишао сам на пешачки мост и наслонио се на бог те пита када офарбану ограду.

Било ми је хладно не само од ветра него од туге.

Кад видиш ово – остаје ти једино да одђутиш.

И у том ћутању се сетиш деведесетих, када су ципелама покрили део Пашићевог трга у Београду, сваки пар је донет због неког драгог и познатог ко је тих година Србију заменио Америком, Канадом, Новим Зеландом...

Патике у крошњама дрвећа на Морави?

Ципеле – женске – су донете на Трг Републике, да нас подсети на жене убијене у породичном и партнерском насиљу.

На кога, на шта треба да нас подсети патике у крошњама дрвећа на Морави?

Ја имам само један живот...

Ја имам двоје деце.

Ја имам два унука.

Ја имам две куће.

Ја имам само један живот...

САМО ЈЕДАН и зато сам деци јутрос послао писмо:

Бојана, Радомире,

Данас ми је важан дан, треба да одлучим да ли да уложим сав тренутни новац у неку моју нову пословну идеју.

Пошто сам са свим са овим што сам до сада урадио више него задовољан. Да ли сте ви, имам још двадесетак година живота па бих да сад почнем нешто ново.

ПЛАНИРАМ ДА СЕ БАВИМ СЛИКАЊЕМ.

Видео сам да има врло повољно да се набаве платна и акрилне боје.

Давно сам набавио штафелај па ми је то велика уштеда.

Треба да видим само када ћу да приредим самосталну изложбу.

Мислим да ћу да направим и продајну изложбу, па могу да вам и нешто купим још.

Ето, ако имате неку идеју или вољу да ми помогнете.

Често мислим на вас и чекам да вас видим у дворишту.

Отац

Опет март

Опет март. Радио јавља да никад није било више заражених. Говоре и прете да ће бити поштравања мера. Кад од Мишовића куће кренем ка цркви са страхом и бригом, споро, прилазим оном облепљеном стубу. И сваки пут и сваки пут видим некога кога познајем. И сваки пут некога кога знам, некога са ким сам се сретао и дружио. Моји школски другови, колеге, комшије...

И доле читам, имена њихових породица које су оставили да тугују. Препознајем увек некога.

Обично се тада сећам само лепих сусрета и онда миран, као да се ништа није догодило, одлазим ка граду.

Срећем људе које познајем, који журе.

Често покушавам да станемо да проговоримо коју, увек имам неки виц у рукаву. Спреман сам и њихову муку и бригу ако треба да саслушам.

Они журе. Раније сам мислио да желе да ме избегну али ја им се не бих жалио, нешто тражио или питао за паре на зајам. Сада ми и други кажу да се то и њима догађа, да се са пријатељима, са кумовима више и не чују. Само шаљу једни другима исте поруке на мобилним телефонима.

Прошлог марта у једној болничкој соби дане и ноћи делио сам са болничким цимерима зебњу и страх, онако на-качени на инфузије. Плехани тањери, сестре у скафандерима са инекцијама.

Болесници су долазили и одлазили али нико није још отишао својој кући.

Преко пута лежао је човек из Лучана, кога сам свако јутро слушао како се љути на сва испитивања његове жене. Радовао се када му се јаве деца из Београда. Покушавао је да тада што дуже издржи да не кашље.

Поред њега ветеринар, младолук човек са температуром. Чинило ми се да све медицинске сесте имају куче или неку животињу, коју баш он и само он треба да погледа кад изађе.

Другог дана по доласку у болницу забранили су нам не само посете, већ и да нам се било шта донесе.

Ја нисам имао папуче. Када су ми требале, долазио сам до лучанског кревета назувао их одлазећи до купатила.

У суседној соби кроз застакљена врата, у празној соби, са маском за кисеоник лежао је мени познат човек. Финансијски директор -Бобан Богићевић, фирме Слобода која је већ 26 година добротинитељ Српског народног календара.

Застанем код врата, куцам му у прозор и чекам да ме погледа. Увек му

кажем: „Послаћу ти дуплу фактуру“ мислећи да га тако бодрим уливајући му сигурност да ћемо што пре одавде изаћи. Померао би само главу на трен и опет са маском гледао у плафон. Тако други, четврти, тако сваки дан, намерно сам му претио дуплом фактуром. Али један дан, његов кревет је празан. Нико од сестара није знао где је. Болеснике су возили у Крагујевац и Београд. Опет сам питао, сестре су говориле да нису у смени, чини ми се да нису хтеле ништа да препричавају. Није ми жао фактуре него сам бринуо.

После 17 дана сам изашао из болнице и провео, не две, него четири недеље у кућној изолацији. Чуо сам да је директор изашао и оздравио. Шта мислите, дал је платио? Прошле године док је харала корона опет сам ставио рекламну поруку његове компаније сличну као претходних 27 година. Послао сам му фактуру, звао га месецима телефоном.

И данас када хара корона опет мислим и бринем који је био разлог да још није платио ни прошлогодишњу, ни овогодишњу фактуру.

Прошлог марта дане и ноћи кратио сам са ветеринаром. Изашли смо тада из болнице истим болничким колима, он први, па ја. Срели смо се једном у граду али остало је обећање због оног смеха, дружења и прича, када од сељака добије пршуту, да ће је донети да је сечемо по Божићу. Божић је давно прошао, а нема ни ветеринара ни пршуте.

За мог болничког друга из Лучана одавно сам купио најлепше папуче, чекају га а ја сам чекао ветеринара са пршутом па да се опет видимо и радујемо што смо корону победили.

Опет је март.

Живка

Јутрос сам видео Живку, а нисам одавно.

Обрадовао сам се. А она као да ме није приметила. Мислио сам да је већ одавно отишла, јер овде јој је хладно. Прича о Живки и дружење са њом, увек ми је била радост некада и брига.

Да ли јој је хладно, да ли је гладна. Живка је играчка мог унука Димитрија.

Жирафа па смо јој тепали Живка. Пре неколико зима, када је Живка остала у Чачку а Димитрије отишао у

Београд, жалио сам му се да је Живки много хладно и да ће да је боли грло, а он је рекао „па даћу јој ја онај мој шал“ и одмакао се од телефона и отишао да га тражи. Димитрију сам причао да сам давно, када се његова мајка родила, из воза на путу из Најробија до Мумбасе у Кенији гледао крда жирафа како се слободно јуре. Рекао сам му да су то били Живкини рођаци.

Ја сам деда, пензионер који никада својим унуцима није купио играчке. И ако ми пензија није мала, могао бих, али они имају толико играчака да ми се чини да тешко могу и да их препознају.

Јовану, мом млађем унуку, поклатио сам Моска. Недавно у луксузном хотелу Метропол у Москви једно дете је врштало, љубазна млада рецепционарка је хтела са малим плишаним медом да га утеши.

И наравно, нашалио сам се и тражио и за дивно чудо добио медведића у оделу коме смо наденули име Моско. Моско сада са Живком некада спава у Чачку, а некада у Београду код Јована и Димитрија.

Димитрије и Јован сада спавају у Београду иду у школу и вртић. Дремам у Чачку са заборављеном Живком и Моском и чекам да сви будемо заједно.

Кад сам био мали

Кад сам био мали, морао сам да спавам после ручка. Једва сам чекао да порастем да не морам више да спавам после подне.

Колико сам ја сада одрастао кад се раном зором будим а онда мало спавам и пре подне. Често, врло често спавам и после подне.

Јутрос гледам по дворишту, оно цвеће како беле раде пркосе маслачку а лепо се слажу. Маслаци изцигљали, јесу високи и у великим су бокорима, онако жути онако баш из ината прекрили цело двориште. Кажу требао бих да покосим.

У двориште са јутрошњим новинама долази Нада. Пијемо црну кафу за пензионерске дане и сликамо се и

нашој другарици која је јуче изашла из војвођанске болнице делимо цвеће.

Јиш мало кашље али се смеје. Нада одлази а ја гладан радујем се пржењацима.

Жао ми је да косим ово пролећно цвеће. Бог те пита колко ће ми још бити ових пролећа.

Доле на крају дворишта где је некад била трешња, неки озбиљни, рекао бих мало старији маслаци, оседели, ветар их мало растерао па као да су ћелави.

Боже шта природа све чини.

Не, нећу косити још дуго своје двориште.

Унуци ми долазе сад за празнике, Васкрс. Биће ту и за Ђурђевдан, Димитрије је на распусту.

Боже како ми је дибро у мом дворишту а неке будале ме питале да овде праве зграду.

МОЗАК СТАРИЈЕГ ЧОВЕКА

Директор Медицинског факултета Универзитета Џорџ Вашингтон тврди да је мозак старије особе много пластичнији него што се обично верује. У овом добу интеракција десне и леве хемисфере мозга постаје хармонична, што проширује наше креативне могућности. Због тога међу људима старијим од 60 година можете пронаћи многе личности које су тек започеле своје креативне активности.

Мозак наравно више није брз као у младости. Међутим, побеђује у флексибилности. Због тога, како старимо, доносимо све боље одлуке и мање смо изложени негативним емоцијама. Врхунац људске интелектуалне активности јавља се око 70 година, када мозак почиње да ради пуном снагом.

Временом се количина мијелина у мозгу повећава - супстанце која олакшава брзи пролазак сигнала између неурона. Због тога се интелектуалне способности повећавају за 300% у поређењу са просеком.

А врхунац активне производње ове супстанце пада на 60-80 година. Такође је занимљива чињеница да после 60 година човек може истовремено да користи 2 хемисфере. Ово вам омогућава решавање много сложенијих проблема.

Професор Монцхи Ури са Универзитета у Монреалу верује да мозак старије особе бира најмање енергетски интензиван пут, пресецајући непотребне и остављајући само праве могућности за решавање проблема. Сprovedено је истраживање у којем су учествовале различите старосне групе. Млади су били доста збуњени приликом полагања тестова, док су старији од 60 година доносили исправне одлуке.

ОСОБИНЕ МОЗГА СТАРИЈЕ ОСОБЕ

1. Неурони мозга не одумиру, како кажу сви око њих. Везе између њих једноставно нестају ако се особа не бави менталним радом.

2. Одсутност и заборав се појављују услед прекомерне количине информација. Због тога не требате читав свој живот усредсредити на непотребне ситнице.

3. Почев од 60. године, особа приликом доношења одлука користи не једну хемисферу истовремено, попут младих људи, већ обе.

4. Закључак: ако особа води здрав начин живота, креће се, има изводљиву физичку активност и има потпуну менталну активност, интелектуалне способности се НЕ смањују са годинама, већ само РАСТУ, достижући врхунац у доби од 80-90 година.

Зато се не бојте старости. Настојте да се развијате интелектуално. Научите нове занате, стварајте музику, научите да свирате на музичким инструментима, сликајте слике! Данце! Интересујте се за живот, упознајте се и комуницирајте са пријатељима, правите планове за будућност, путујте

најбоље што можете. Не заборавите да одете у продавнице, кафиће, концерте. Не закључавајте се сами - то је деструктивно за било коју особу. Живите с мишљу: све добре ствари тек долазе!

Информације!

Велика студија у Сједињеним Државама открила је да:

- Најпродуктивнија старост особе је од 60 до 70 година;
- Друга најпродуктивнија људска фаза је старост од 70 до 80 година;
- 3. најпродуктивнија фаза - стара 50 и 60 година.
- Пре тога, особа још није достигла врхунац.
- Просечна старост добитника Нобелове награде је 62;
- Просечна старост председника 100 највећих компанија на свету је 63 године;
- Просечна старост пастира у 100 највећих цркава у Сједињеним Државама је 71 годину;
- Просечна старост очева је 76 година.
- Ово потврђује да су најбоље и најпродуктивније године човека између 60 и 80 година.
- Ову студију објавио је тим лекара и психолога у НОВОМ ЕНГЛЕСКОМ ЧАСОПИСУ О МЕДИЦИНИ.
- Открили су да са 60 година можете врхунац свог емоционалног и менталног потенцијала и то траје све до 80. године.
- Стога, ако имате 60, 70 или 80 година, ви сте на најбољем нивоу свог живота.

ИЗБОР: Nev England Journal of Medicine.

 ОЧНА КУЋА

IRIS

 032 321 022

 ocnakucairis.rs

 SPECIJALNA ОЧНА BOLNICA

 KRALJA PETRA 26

 САЧАК

AutoČačak

OzonPress
OTVORENO O SVEMU

www.caglas.rs
Чачански Глас

ЗАШТО ЈЕ ЧВОРАК ИЗБАЧЕН са tv Galaxije, tv Lava и Гласа Западне Србије?

У ЧАЧКУ експериментална телевизија, налазим студио у Дому културе већ други дан и ту остајем до последњег десетог дана.

Програм уз свеће и вечера, да да били смо гладни, али свеће су биле само декор за рекламу тадашњег најлепшег ресторана у граду ЕСКАЛИБУРА са бедема.

Последњег дана одјављујемо се и представљамо се, ко смо, шта смо које школе је ко завршио. Рекао сам само: "Ја сам БОЈАНИН И РАДОМИРОВ ОТАЦ." Свидело се то многим.

Иначе радио сам за велику трговачку кућу ЦЕНТРОПРОИЗВОД. Одлично плаћен посао, занимљив, бавио сам се и рекламирањем ЗАЧИНА Це, кафе Ц, Ципирипија... Делио више него ико рекламни Ц материјал.

Једне године са Ц кесама кафе од 5 кг окитио дрво у центру ЧАЧКА, а испод био Деда Мраз који је деци делио ЦИПИРИПИ.

Путовао сам по свету и снимао насмејане људе и на локалној ТВ Галаксија суботом у 19¹⁵ у ударном термину била је емисија емисија НАСМЕШИТЕ СЕ МОЛИМ... репризирала се недељом у 15⁰⁵. И тако

годинама... док ме нису забранили... Имао сам уговор са њима јер сам једини имао факултет, а морали су као ТВ да имају бар једног школованог новинара.

ТАДА ЈОШ НИСУ ПОЧЕЛЕ ДА СЕ ЗАВРШАВАЈУ ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ ЗА ДВЕ НЕДЕЉЕ.

А онда ми Сенка каже да више не долазим, рекао Мишула. Са Мишулом власником никада ни једну ружну реч никада, али никада нисам имао јер нисам ни имао разлога. Он ме забра-

нио.... УДАРАЦ МЕНИ... не разумем разлоге, а сви смо ваљали једи другима. Ја се рекламирао на ТВ, рекламирао и друге фирме и агенције, сви чланови његове породице летовали и летели са агенцијом Чворак БЕСПАЛТНО НАРАВНО.

А онда Сенка каже РЕКАО МИШУЛА НЕ...

Сада... рекламе...

Наставак у следећем броју и зашто

Нема Чворка са свим оним што ради агенција Чворак у програмима ГЛАСА ЗАПАДНЕ СРБИЈЕ...

COPY XEROX
Цара Душана 11, 32000 Чачак
Тел: 032-346-705

Dessert

TURKISH AIRLINES

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
659(497.11)

ČVORAK news = Чворак вести / главни и одговорни
уредник Слободан Чворовић. - 2004?, бр. 1 - .-Чачак :
Чворак, 2004?. - 30 cm

Месечно. Наслов од бр. 18 (2015)
Чворак вести = Čvorak News
ISSN 2466-2593 = Čvorak vesti
COBISS.SR-ID 195774732

Чворак
ВЕСТИ

ČVORAK
News

ИЗДАВАЧ, МАРКЕТИНГ, ДИСТРИБУЦИЈА : ДОО ЧВОРАК ЧАЧАК
Богдана Теофиловића 27 • Тел: 032 32 26 23 • Моб. 060 3 22 26 23
e-mail: cvorak032@yahoo.com

Директор - главни и одговорни уредник: Слободан Чворовић
Сарадници: Милета Којановић
Графичко обликовање: Светлана Џида
Штампа: "CODEX PRINT" Горњи Милановац